ΑΠΟ ΤΟΝ ΛΑΟΝ—
ΜΕ ΤΟΝ ΛΑΟΝ ΚΑΙ
ΔΙΑ ΤΟΝ ΛΑΟΝ

Η ΗΜΕΡΑ ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΠΡΩΙΝΗ — ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ
25
ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1965

ΠΑΣΧΑΛΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΤΟ ΘΑΥΜΑ

ΤΟΥ κ. Γ. ΜΑΝΙΑΙΑΚΟΥ

Ο ΚΑΘΕΝΑΣ τὸ καταλάβαινε πὼς ἡ ἀνάστασι ἐδῶ δὲν ἦταν πιὰ καθὼς στὰ παλιὰ χρόνια. Ὁ καθένας τόνιωθε ὅτι κάτι εἶχε ἀλλάξει βαθειά. Ἡ τελεταὶ εἶχε μιὰν ἀνησυχία γιὰ ὅλους. Τὸ ἄγχος βάραινε τὸ χωριό ἀμέσως μόλις ἔμπαινε ἡ Μεγάλη Βδομάδα, μὰ δὲν ἤταν ἀσφαλῶς ἕνα θρησκευτικὸ ἄγχος, καθὼς στὰ παλιὰ χρόνια. Δὲν ἤτανε τόσο συμμετοχὴ στὸ θεῖο δρᾶμα, ὅσο συμμετοχὴ σ' ἕνα ἄλλο πάθος, πιὸ σκοτεινό, πιὸ οἰκεῖο, ποὺ δὲν ἔπαιρνε τέλος. Καὶ πέρυσι καὶ πρὶν ἀπὸ τέσσερα καὶ πέντε καὶ δέκα χρόνια, πάντα τὸ ἴδιο. Ὅλοι τὸ λέγανε πὼς ἀνάστασι δὲν θὰ ξαναγινότανε ἴσως ποτέ, κα θὼς πρῶτα. Ἰδιαίτερα τόβλεπε ὁ δάσκαλος τοῦ χωριοῦ,ποὺ ἤταν ριζωμένος ἐδῶ ἀπὸ πολὺνέος. Τὸ θρησκευτικὸ δρᾶμα πήγαινε νὰ γίνη συνήθεια, αὐτὸ τὸ διαπίστωνε ἀπὸ χρόνο σὲ χρόνο. Δὲν συγκινοῦσε τόσο βαθειά, καθὼς ἄλλοτε. Δὲν ξεριζώνε τὴν ψυχή, δὲν αἰμάτωνε τὴ σκέψι, δὲν ἀφιόνιζε τὶς αἰσθήσεις. Γινότανε κάτι σὰν θέλεσι χρέους, μὲ κάποια συγκίνησι κάτω ἀπὸ τὴ μαζικὴ ψυχολογία καὶ τὴν ὑποβολή. Δὲν ἤξερε μάλιστα ἂν ἔπρεπε νὰ χαίρεται γι' αὐτὸ ἢ νὰ λυπᾶται. Ἀπὸ ἕνα μέρος χαιρότανε τὴν ἀπολύτρωσι τοῦ κόσμου ἀπὸ τὸ μεταφυσικὸ ἄγχος τῶν παθῶν, τὴν χειραφέτησί του ἀπὸ κάποιες θρησκευτικὲς προλήψεις. Ἀπὸ τὸ ἄλλο, ὅμως, νιώθοντας βαστικὰ τὴν ἀνάγκη τῆς ἀνάστασης, σὰν ἀνάγκη λύτρωσης, λυπόταν. Καὶ κατεχόταν ἀπὸ βαθειὰ ἀπελπισία. Πίστευε πὼς καὶ τούτη τὴ χρονιὰ θὰ γινότανε κάτωας ἔτσι, καθὼς καὶ τὴν προηγούμενη. Ὁ ἐμφύλιος εἶχε φτιάξει τὸ χωριό. Τὸ εἶχε διχάσει μὲ πάθη. Ἡ μετανάστευσι ἤρθε ὕστερα νὰ τὸ ἀπογυμνώση ἀπὸ τὰ νειάτα, σχεδὸν ὁλότελα. Ἡ Μεγάλη Βδομάδα ἔφτασε, καθὼς καὶ τὶς ἄλλες χρονιές, μέσα σὲ μοναξιὰ καὶ ἐγκατάλειψι. Τὸ θοῦνο ὑψωνότανε πάνω ἀπὸ τὸ χωριὸ θεώρατο, καθὼς πάντα, καὶ τὰ ἔλατα κατέβαιναν ὡς τὰ πάνω σπίτια, ἔμπαιναν μέσαστὰ σοκάκια, τρύπωναν στὶς αὐλές. Ἡ Μεγάλη Δευτέρα, ἡ Μεγάλη Τρίτη ὅλες οἱ μέρες τῶν παθῶν περάσανε, ἡ μία ἴδια μὲ τὴν ἄλλη, χωρὶς καμμιὰν ἐναλλαγὴ σχεδόν. Καὶ ἡ ἀνάστασι ζύγωνε, χωρὶς τὴν παλιὰ δόνησι τῆς ἐπικειμένης λύτρωσης. Οἱ ἄνθρωποι τὴν περίμεναν, καθὼς καὶ τὸν προηγούμενο χρόνο, μοιρολατρικά, σὰν κάτι ποὺ θὰ ἐρχόταν καὶ θὰ περνοῦσε,χωρὶς σὲ τίποτα ν' ἀλλάξη τὴ μοίρα τους, χωρὶς τίποτα ν' ἀναστήση, μιὰ ἀνάστασι δίχως φῶς. Τὸ χωριὸ ἤτανε σπαρμένο μὲ τάφους. Μέσα σ' αὐτοὺς τοὺς τάφους ἤτανε γιὰ πάντα θαμμένη ἡ γαλήνη, ἡ ὁμόνοια, ἡ ἀγάπη. Καὶ τίποτα δὲν φαινόταν νε πὼς προμηνοῦσε κάποιο θαῦμα.

Τὸ μεσημέρι τοῦ Μεγάλου Σαββάτου κυκλοφόρησε ἡ φήμη πὼς κάποιοι ξένοι θαρχόνταν στὸ χωριό. Μὰ κι' αὐτὸ τὸ νέο τὸ δέχτηκαν σὰν κάτι ποὺ δὲν ἀποτελοῦσε τίποτα καινούργιο, τίποτα ἐπαναστατικό. Κάποιοι ξένοι ἐρχόνταν, γιὰ νὰ φύγουν πάλι καὶ ν' ἀφήσουν πίσω τους τὴν πίκρα τῆς καλύτερης ζωῆς ποὺ δὲν ἤτανε γιὰ τὸ χωριὸ προσιτή. Κάποιοι ξένοι ποὺ ἔφερναν ἐδῶ γιὰ λίγο τὴν εὐημερία τους —τὴν ἀμηχανία τους ἔστω —τὸν τρόπο τῆς ζωῆς τους καὶ ποὺ θὰ ἔφευγαν ὕστερα, γιὰ νὰ μὴν ξαναρθοῦν ποτέ.

ΕΚΕΙΝΟΙ ποὺ ἀναμένονταν ἦρθαν πολὺ ἀργά, ὅταν ἡ λειτουργία εἶχε ἀρχίσει. Ὅλοι οἱ χωρικοὶ βρίσκονταν στὴν ἐκκλησιά, περιμένοντας τὸ θαῦμα τῆς ἀνάστασης, χωρὶς ἐκείνη τὴν παλαιὰ προσδοκία ποὺ ἔφτανε ὡς τὸν πανικὸ καὶ ὡς τὴ λαχτάρα. Ὁ παπᾶς πιὸ κουρασμένος ἀπὸ ὅλους. Κι' οἱ ψάλτες τό ἴδιο. Κι' ὁ δάσκαλος νὰ μετράη πόσοι νέοι ἀπόμειναν καὶ πῶς ξεχωρίζανε μέσα στὰ γέρικα πρόσωπα. Ποτὲ δὲν ἔπαιρνε τόσο χτυπητὴ τὴν ἰδέα τοῦ ἀφανισμοῦ ὅσο τώρα. Κενά, ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους, καὶ στὶς ψυχὲς τῶν ἀνθρώπων τὶς ἴδιες. Ἀβεβαιότητα. Τίποτα σίγουρα, οὔτε κἀν ἡ προσδοκία τῆς ἀνάστασης.

Ἐκεῖνοι ποὺ ἀναμένονταν ἤτανε κάμποσοι νέοι. Ἤρθαν κοντὰ μεσάνυχτα, κανεὶς δὲν ξέρει γιατὶ βρῆκαν τὰ σπίτια κλειστά, ἔρημα. Εἶδαν τὴν ἐκκλησία φωτισμένη μέσα στὶς κα

ρυδιές. Ζύγωσαν, μπῆκαν μέσα, ὁ ἕνας ὕστερα ἀπὸ τὸν ἄλλο. Πήρανε θέσι σὲ μιὰ πλευρά, μὲ σταυρωμένα χέρια. Τὰ μάτια, ἀπὸ κάθε πλευρά, στυλώθηκαν πρὸς τὸ μέρος τους. Τὸ μάτια τοῦ κληρικοῦ τὸ ἴδιο,τοῦ δασκάλου τὸ ἴδιο. Ἡ ἐκκλησία γέμισε κόλας ἀπὸ μιὰ συγκίνηση πυκνή. Τοῦτα τὰ ξέναπρόσωπα δὲν ἤτανε καθόλου ξένα. Μόνο ποὺ ἤτανε πιὸ ὥριμα,πιὸ βασανισμένα, πιὸ στοχαστικά. Τοὺς θυμόντανε ὅλοι. Παιδιά,πολὺ νέα πολὺ ὁρμητικά, πῆραν θέσι στὴν ἄλλη ὀχθη τοῦ πύρινου ποταμοῦ ποὺ χώριζε τὸ ἔθνος. Ἀπαρνήθηκαν τὸ χωριό, ἀπαρνήθηκαν τοὺς δικούς τους, παραδοθήκανε μέσα στὴ μεγάλη δίνη. Εἶδανε πολλοὺς δικούς τους νὰ χάνουνται, ἄλλους τοὺς εἶδανε νὰ φεύγουνε γιὰ ξένες χῶρες. Αὐτοὶ μείνανε, σκορπίσανε ὕστερα ἀπὸ τὴ θύελλα,κα τασταλάξανε ἐκεῖ ὅπου καταστάλιάζουνε ὅλοι οἱ καταδιωγμένοι, ὅλοι οἱ κυνηγοὶ τοῦ καλυτέρου. Περάσανε δύσκολα χρόνια, μαρτυρήσανε, φυλακές,. ἐξορίες, στερήσεις, πείνα. Ὕστερα στεριώσανε κάπου, μιὰ κάποια δουλειά, ἕνα κάποιο σπίτι. Πήρανε τὴν ἀπόφασι νὰ γυρίσουνε τὸ χωριό, κάτι σὰν ἀνίχνευσι. Τὸ κρατάγανε μέσα τους ζωντανό, ἔτσι καθὼς ἤταν τότε ποὺ τὸ ἀποχωριστήκανε,δὲν τὸ ξεχάσανε ποτέ, δὲν πάψανε νὰ τὸ πονᾶνε ποτέ. Ἀπόκαμαν στὴν προσπάθεια σὲ ἕνα μέρη, ἀπόκαμαν ἀπὸ τὴ ζωή τῆς πρωτεύουσας. Μὰ ἤθελαν νὰ δοῦν πῶς θὰ τοὺς δεχότανε τὸ χωριό.

Ἡ ἐκκλησιὰ ἄλλαξε κιόλας ἀμέσως. Μόλις πήρανε θέση μέσα στὸ χῶρο της, κάποια ταραγὴ ξεσηκώθηκε σ' ὅλα τὰ στήθια κι' ἄρχισε νὰ ζωντανεύη καὶ πάλι ἐκεῖνο τό παλιὸ ἰδέος, ἐκεῖνο τὸ παλιὸ ἄγχοςποὺ πήγαινε πράγματι πρὸς τὴλύτρωσι, ποὺ ξέσπαγε σὲ μιὰν ἀναστάσιμη κραυγή. Ἡ φωνὴ τοῦ κληρικοῦ, νυσταγμένη ὡς πρίν, σηκώθηκε σὲ τόνο, πῆρε πλάτος, πῆρε βάθος. Τὸ ἴδιο τό κορμί του ἀνασηκώθηκε, τὰ ἄμφιά του τὰ τόσο φθαρμένα ἀστράψανε. Στὸ φτωχό, τὸ παραμελημένο τέμπλο, ἀστράψανε οἱ χλωμὲς μορφὲς τῶν εἰκονισμάτων. Κι' ὁ δάσκαλος ποὺ ἔστε κότανε στὸ στασίδι του, κύττα ζε γύρω —γύρω, ἐξέταζε τὴν κάθε μορφή. Ἔβλεπε πράγματι αὐτό. Ἐκεῖνο ποὺ εἶχε ξεχάσει αὐτὰ τὰ τελευταῖα χρόνια. Τὴν ἔξαψι, τὴ λάμψι, τὸ σφίξιμο —ὄχι τὴν ὑποταγή,τὴν ἀμίλητη θλίψι, εἴτε Μεγάλη Παρασκευὴ ἤτανε, ἤτανε ἀνάστασι.

Ἡ λειτουργία τελείωσε. Ὁ ἀσπασμὸς τῆς ἀγάπης ἔφτασε. Ἤτανε κάτι σὰν τραγικὸς δισταγμὸς στὴν ἀρχή. Μιὰ ἀμηχανία ποὺ λίμνασε μέσα στὴν ἐκκλησιά. Τὰ πρόσωπα στέκονταν ἀμήχανα στὴν προσταγὴ τοῦ κληρικοῦ. Ποιός νὰ φιλήση, ποιόν; Ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι εἶχαν χωριστῆ ἀπὸ πάθη καὶ αἷμα, πληγὲς καίγανε ἀκόμα. Μὰ ἡ προσταγὴ ἤτανε προσταγή. Μιὰ χειραψία καὶ ἕνα ἀγκάλιασμα πρῶτα, ἀνάμεσα σ' ἕνα νέο καὶ τὸ δάσκαλο, κι' ὑστερα οἱ χειραψίες ἤδιναν κι' ἔπαιρναν, καὶ τὰ φιλιὰ ἐπίσης καὶ ἡ ἐκκλησιὰ γέμισε ἀπὸ δάκρυα, ρίγη καὶ ἔκστασι. Γέροι ποὺ τερμουλιάζανε σύγκορμοι ἀγκαλιάζανε τὰ παλληκάρια καὶ γυναῖκες ζυγώνανε θειλά, μὲ ἁπλωμένα τὰ χέρια. Καὶ κάποια κορίτσια, πολὺ μοναχικά, ὁλότελα ξεχασμένα μέσα στὸν κόσμο, μέσα στὸν πλανήτη, μέσα στὸ σύμπαν, ξεχασμένα ἀπὸ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους, σκουπίζανε στωπηλὰ τὰ δάκρυά τους. Τὸ ἄγχος ἔπηξε μέσα στὴν ἐκκλησιά, ἐκεῖνο τὸ παλιὸ ἄγχος ποὺ πήγαινε τὴν ψυχὴ ὡς τὸν ἀποπνιγμό...

Τὸ Πάσχα ξημέρωσε λιόφωτο. Παράθυρα, ποὺ ἤτανε κλειστὰ χρόνια ὁλόκληρα σὲ κάποια σπίτια, ἀνοίξανε καὶ πάλι, καὶ μέσα στὰ δωμάτια, τὰ πόσο ἔρημα καὶ τόσο φτωχά, πλανηθήκανε ἀνάσες, ἀνθρώπινοι καημοί, ἀνθρώπινες ἀναμνήσεις. Οἱ νέοι ποὺ ἤρθανε περίμεναν τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου. Εἶδαν τὰ παράθυρα ν' ἀνοίγουνε, σπίτι μὲ σπίτι. Πολλὰ μένανε ἀκόμα κλειστὰ καὶ δὲν ἤξεραν ἂν θὰ ξανανοίγανε ποτέ.

ΕΝΑΣ ἀπ' αὐτοὺς ποὺ ἦρθαν, ποὺ τὸν λέγανε Πέτρο, ξεκίνησε ἀπὸ τὸ σπίτι του πολὺ πρωὶ καὶ χτύπησε μιὰ γειτονικὴ πόρτα. Θυμότανε πόσο χαρούμενα, πόσο ὁρμητικὰ ἄνοιγε ἡ πόρτα πρὶν ἀπὸ χρόνια. Ἡ πόρτα ἄνοιξε καὶ μιὰ γέρικη μορφὴ τὸν ὑποδέχτηκε. Ἡ γέρικη μορφή, ἔτσι καθὼς τὴν χτυποῦσε ὁδήλιος, στάθηκε γιὰ λίγο ἀκίνητη, χωρὶς ἔκφρασι. Μὰ ὕστερα κάποια ἀλλαγὴ ἔγινε στὰ χαρακτηριστικά της.

—Πέρασε μέσα, εἶπε.

Ὁ Πέτρος πέρασε μέσα. Τί ποτα δὲν εἶχε ἀλλάξει. Ἤπλα τειὰ σάλα, μὲ τὰ παλιὰ ἔπιπλα, μὲ τὶς ἴδιες παλιὲς φωτογραφίες, μὲ τὶς ἴδιες γλάστρες. Ὁ γέρος τὸν ὡδήγησε σ' ἕνα κάθισμα. «Κάθησε», τοῦ εἶπε. Καθήσανε ὁ ἕνας ἀντίκρυ στὸν ἄλλο καὶ ἀναμετρούσανε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. Θέλανε νὰ μιλήσουνε, μὰ κανένας δὲν ἔκανε τὴν ἀρχή. Μιὰ μυρωδιὰ ἄγριου λειβαδιοῦ ἐρχότανε ἀπὸ τοὺς ἐγκαταλελειμμένους κήπους.

—Γιατί ἦρθες; ρώτησε τέλος ὁ γέρος.

—Γιὰ νὰ μείνω, εἶπε ἐκεῖνος.

Ἤτανε ἕνα ψηλὸ παλληκάρι, περασμένα τὰ τριάντα του χρόνια. Καθότανε μὲ πολλὴ σεμνότητα. Κύτταζε ἐκεῖνο τὸ γέρικο πρόσωπο, τὸ συρρικνωμένο, καὶ προσπαθοῦσε νὰ θυμηθῆ πῶς ἤτανε τότε ποὺ τὸν εἶδε γιὰ τελευταία φορά. Σὰν νἄβλεπε ἕναν ἄλλον ἄνθρωπο.

—Γιατί ἄλλο ἦρθες; ρώτησε ὁ γέρος.

—Γιὰ νὰ σοῦ πῶ μιὰν ἀλήθεια.

—Ποιός τὸν χτύπησε στ' ἀλήθεια;

—Ὄχι ἐγώ. Κάποιος δικός μας. Μὰ ξεψύχησε μέσα στὰχέρια μου κι' ὕστερα διαδόθηκε πὼς ἤμουνα ἐγώ. Μὰ αὐτὸδὲν ἔχει σημασία, ἂν ἤμουν ἐγὼ ἢ ἄλλος. Ἤτανε ἕνας ἀπὸ μᾶς.

—Τί σοῦ εἶπε ξεψυχώντας;

—Τίποτα. Μὰ μοῦ φάνηκε πὼς ἔβλεπα κάτι στὰ μάτια του. Ἤτανε ἕνα κατάφωτο μεσημέρι. Μοῦ φάνηκε πὼς κάτι ἄκουσα, κάποιο ὄνομα ἂν καὶ δὲν εἶδα νὰ σαλέψουν τὰ χείλια του.

—Ποιό ὄνομα;

—Τῆς Δέσποινας...

Τὸ πρόσωπο τοῦ γέρου σφίχτηκε, σὰν νὰ μίκρηνε ἀκόμα πιό πολύ.

—Λὲς ἀλήθεια; ρώτησε.

—Τὴν ἀλήθεια καὶ μόνη τὴν ἀλήθεια.

—Καὶ ἦρθες καὶ γι' αὐτό; ρώτησε ἡ γέρικη φωνὴ ραγισμένη.

—Ναί, καὶ γι' αὐτό...Κυρίως γι' αὐτό.

Μιὰ σιωπή, πιὸ πυκνὴ κι' ἀπὸ πέτρα, βασίλεψε μέσα στὸ δωμάτιο. Ἀπὸ μιὰ σκοτεινὴ μεσόπορτα πρόβαλε τότε μιὰ ὕπαρξι ἀπόκοσμη. Μιὰ κατάχλωμη, λεπτὴ φιγούρα, μέσα σὲ μαῦρο γωριάτικο φόρεμα,πολὺ μακρύ. Ὁ νέος σηκώθηκε, κοκκάλωσε στὴ θέσι του. Ὁ γέρος ἔσκυψε. Ἡ ἀπόκοσμη φιγούρα ζύγωσε λίγο. Τὸ πρόσωπό της ἤτανε πολὺ μακρύ, πολὺ λεπτό, τὸ μέτωπο λεῖο. Τὰ μάτια κατάμαυρα.

Τὸ γέρι τοῦ νέου ἁπλώθηκε, μὰ ἀνταπόκρισι δὲν βρῆκε. Ἡ ἀπόκοσμη φιγούρα στεκότανε ἐκεῖ, ἀκίνητη, καὶ φαινότανε νὰ ζῆ μέσα ἀπὸ τὰ δυὸ κατάμαυρα μάτια. Ὁ νέος προγώρησε ἀκόμα πιὸ πολύ. Ἅπλωσε τὰ χέρια, ἔπιασε τὰ δυὸ μπράτσα μὲ δύναμι. Τάνοιωσε πολὺ ἀδύνατα, σχεδὸν κοκκάλινα.

Τὴν κύτταξε πολὺ βαθειά, στὰ μάτια. Τόσο βαθειὰ ποὺ ἤτανε σὰν ν' ἀνασκάλευε μέσα της τὸ ἴδιο τὸ μυχὸ τῆς ψυχῆς της. Τὰ χείλια του τρεμουλιά-

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 4ην ΣΕΛΙΔΑ

Διατί ἑορτάζουν Καθολικοὶ καὶ Ὀρθόδοξοι χωριστὰ τὸ Πάσχα

- Πῶς καθορίζεται ὁ ἑορτασμὸς τοῦ Πάσχα;
- Γιατὶ ἑορτάζουν πρῶτα οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ ἀπὸ τοὺς Ὀρθοδόξους;
- Τὸ χριστιανικὸν Πάσχα προηγεῖται ἢ ἕπεται τοῦ ἑβραϊκοῦ;

ΑΠΟΡΙΕΣ ποὺ γεννιῶνται σὲ ὅλους μας αὐτὲς τὶς Ἅγιες μέρες καὶ εἶναι στὸ ἐπίκεντρο τῶν συζητήσεων σὲ ὅλες τὶς παρέες καὶ τὶς συντροφιές.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ ἡμερομηνία ἑορτασμοῦ τοῦ Πάσχα καθορίζεται μὲ τὴν ἀπόφασι τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἡ ὁποία λέει: «Τὸ Πάσχα ἑορτάζεται τὴν πρώτην Κυριακὴν μετὰ τὴν πρώτην πανσέληνον τῆς ἐαρινῆς ἰσημερίας».

Καὶ εἶναι γνωστὸν ὅτι ἐαρινὴ ἰσημερία εἶναι ἡ 21η Μαρτίου. Ἀλλὰ σήμερα, ὡς ἐαρινὴ ἰσημερία λογίζεται ἡ 3η Ἀπριλίου, κατὰ τὸ Νέο Ἡμερολόγιο, διότι πολλαὶ Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι, ὅπως τὰ Πατριαρχεῖα Ἱεροσολύμων, Ρωσίας, Βουλγαρίας, Σερβίας, τὸ Ἅγιον Ὄρος κλπ. ἀκολουθοῦν τὸ παλαιὸν Ἡμερολόγιον. Ἡ 3η Ἀπριλίου φυσικά, τοῦ Νέου Ἡμερολογίου εἶναι ἡ 25η Μαρτίου τοῦ Παλαιοῦ. Καὶ ἔτσι ἡ Ὀρθοδοξία συνεορτάζει.

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον μάλιστα ἐπεδίωξε νὰ διατηρήση τὴν λῆψιν τῆς ἐαρινῆς ἰσημερίας ἀπὸ τὸ παλαιὸν Ἡμερολόγιον, διὰ νὰ ἑορτάζουν τὸ Πάσχα οἱ Ὀρθόδοξοι μετὰ τὸ ἑβραϊκόν. Διότι ἐὰν ἐλαμβάνετο ἡ ἰσημερία τοῦ νέου Ἡμερολογίου, τότε τὸ χριστιανικὸν θὰ προηγεῖτο τοῦ ἑβραϊκοῦ ἢ «Νομικοῦ Πάσχα»— ὅπως γράφουν τὰ παλαιὰ ἐκκλησιαστικὰ βιβλία, ἀφοῦ καθορίζεται ἀπὸ τὸν Μωσαϊκὸν Νόμον— καὶ θὰ ἦτο ἀντίθετον πρὸς τὴν σχετικὴν ἱστορικὴν παράδοσιν.

ΑΥΤΑ ἀκριβῶς τὰ σημεῖα τὰ ὁποῖα ἐφρόντισαν οἱ Ὀρθόδοξοι, ἄφησαν ἀδιαφόρους τοὺς Ρωμαιοκαθολικούς, οἱ ὁποῖοι ἀκολουθοῦν τὴν ἰσημερίαν τοῦ νέου Ἡμερολογίου. Τοιουτοτρόπως συμβαίνει νὰ προηγοῦνται κατὰ τὸν ἑορτασμὸν τοῦ Πάσχα. Ἐὰν ὅμως συμβῆ νὰ εἶναι πανσέληνος, μετὰ τὰς δύο ἰσημερίας, τότε συνεορτάζομεν.

Συνεορτάζουν ἐπίσης μαζὶ μας καὶ οἱ Ἀρμένιοι. Εἰς δὲ τὰς ἐνορίας, ὅπου ὑπάρχουν ἀρμενικοὶ ναοί καὶ συναντῶνται μὲ τοὺς Ἐπιταφίους τῶν Ὀρθοδόξων, κατὰ τὴν περιφοράν, ἀνταλλάσσονται οἱ σχετικὲς «δεήσεις».

Πασχαλινὸ τραγούδι

Ἀνάστασι κι' Ἀγάπη λαμπερὴ
κάθε καμπάνα χαρωπὰ σημαίνει,
καὶ ξημερώνει ἡ μέρα καὶ φορεῖ
στολὴ μ' ἀστέρια κι' ἄνθη κεντημένη.
Κι' ἡ γῆ ὀμορφαίνει καὶ λαμποκοπᾶ.
Ὁ ἄγγελος, ὁποῦ ἦρθε νὰ κυλίση
τὴν πέτρα ἀπὸ τὸ μνῆμα, διασκορπᾶ
θαρρεῖς ὅλη τὴ λάμψι του στὴ φύσι.
Καὶ μέσα στὴν καρδιά μου μυστικὰ
νοιώθω νὰ ξημερώνη μιὰν ἡμέρα
μὲ κάλλη ἀκόμα πλέον μαγικὰ
ἀπ' ὅσα εἶναι στὴ γῆ καὶ στὸν αἰθέρα
Ὁ ἔρωτας κι' ἡ ἄνοιξι κι' νειάτη
φωλιάζουν μέσα μου, τρεῖς θησαυροί,
καὶ ντύνουν τῆς καρδιᾶς μου τὴ γυμνότη
μ' Ἀνάστασι κι' Ἀγάπη λαμπερή.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

Ἡ Ἀνάστασις σύμβολον τῆς ἐν ἀπογνώσει ψυχῆς τοῦ κόσμου

Τοῦ συνεργάτου μας κ. ΞΕΝΟΦ. ΧΑΤΖΗΣΑΡΑΝΤΟΥ

Τὸ σύμβολον τῆς Ἀναστάσεως ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένη τὸ ἀμετακίνητον σημεῖον προσανατολισμοῦ διὰ τὴν ἐν ἀπογνώσει ψυχὴν τοῦ κόσμου. Ἂς λέγουν ὅ,τι θέλουν οἱ πολέμιοι τῆς Θρησκείας, οἱ σημαιοφόροι τῶν νέων δοξασιῶν. Ὁ Χριστιανισμὸς κυκλοφορεῖ μέσα εἰς τὰς φλέβας καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν ἀρνητῶν του, καὶ θὰ κυκλοφορῇ ἐφ' ὅσον ἡ ἀνθρωπίνη καρδία διεκδικεῖ τὰ δικαιώματά της. Διότι ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι κᾶτι ὑπέρτερον τῶν θρησκειῶν τῶν δογμάτων. Εἶναι ἡ αἰωνία ἀπαίτησις τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας. Πρὸς αὐτὴν ἀπηυθύνθη ὁ ὡραῖος Διδάσκαλος, ὁ σταυρωθεὶς μεταξὺ τῶν ληστῶν διὰ νὰ σχίση τὸ καταπέτασμα τοῦ ἀρχαίου κόσμου καὶ νὰ γράψῃ διὰ τοῦ αἵματός του τὸν ἀθάνατον ὕμνον τῆς θυσίας καὶ τῆς ἀγάπης.

Ὁ Χριστὸς διὰ τῆς ζωῆς του καὶ τοῦ θανάτου του ρίπτει ἐπάνω εἰς τὸ πρόσωπον τῆς ζωῆς τὴν λαμπρότητα ἑνὸς ἔαρος αἰωνίου, ὅπου ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἰς τὸ ἑξῆς δύνανται νὰ καταφύγουν καὶ νὰ ἀναζητήσουν τὴν εὐφροσύνην, τὴν ἀγάπην, τὴν προσδοκίαν καὶ τὴν πίστιν. Πελώριος πίδαξ φωτὸς ἐκπέμπεται ἀπὸ τὸν Γολγοθᾶν, διὰ νὰ γίνῃ ἔκστοτε ὁ οὐρανὸς τῆς νέας συνειδήσεως. Ἡ ἀγάπη κυματίζει πλέον εἰς τὸν ἱστὸν τοῦ νέου κόσμου. Μέχρι τῆς ἡμέρας ποὺ ἐξερράγη τὸ ἡφαίστειον τῆς Χριστιανικῆς ὡραιότητος, τίποτε δὲν εἶχεν ἔλθει εἰς ἀνακούφισιν τῆς ἀνθρωπίνης ἀγωνίας. Ἡ ζωὴ ἐτελείωνε εἰς τὸν τάφον. Ἡ σκέψις καὶ ὁ στοχασμός, ἔμεναν ἔγκλειστοι μέσα εἰς τὸν κλωβὸν τῆς ἀδιαφορίας ποὺ περιέβαλλε τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κόσμου. Τοῦ Ἰησοῦ ἡ θυσία δὲν εἶναι μόνον ἡ μεγαλυτέρα καὶ ἡ ὑψηλοτέρα, ἀλλὰ εἶναι καὶ ἡ ὡραιοτέρα ἀπὸ ὅλας τὰς θυσίας, διότι βασίζεται εἰς τὸν μεγαλύτερον καὶ εἰς τὸν ἐντονώτερον ἀπὸ ὅλους τοὺς πόνους δηλαδὴ τὸν πόνον τοῦ Θεοῦ διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ πόνος, ἡ ἀγωνία τοῦ Χριστοῦ ἐπάνω εἰς τὸν Σταυρόν, εἶναι ὁ πόνος καὶ ἡ ἀγωνία τὴν ὁποίαν αἰσθάνεται ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸ βάθος τοῦ πνευματικοῦ ἑαυτοῦ του. Οὐδεμία, οὐδέποτε κατάκτησις ἐπεβλήθη τόσον, ὅσον ἡ ἐκ τοῦ Γολγοθᾶ ἐκπορευθεῖσα. Τὸ Χριστιανικὸν πνεῦμα ἐθριάμβευσε, παρὰ τὰς ἀντιδράσεις, τοὺς διωγμούς, παρὰ τὸ μαρτύριον, διότι ἐγνώρισε τὸν Σταυρόν, τὸ μαρτύριον, διότι ἐπίστευσε καὶ διότι ἤλπισε εἰς μίαν Ἀνάστασιν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ θρίαμβος τοῦ ἰδεώδους θὰ ἦτο ἡ λύσις τῶν δεσμῶν.

ΞΕΝΟΦΩΝ Ι. ΧΑΤΖΗΣΑΡΑΝΤΟΣ
Δικηγόρος

ΕΝΑ ΩΡΑΙΟΤΑΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

Χριστὸς Ἀνέστη

Παιδικαὶ ἀναμνήσεις τοῦ ΓΡΗΓ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

Ἡ ΠΡΩΤΗ Ἀνάσταση μ' εὕρισκε πάντα στὸ παιδικό μου κρεββατάκι τὸ σιδερένιο, μὲς τὰ μπρούτζινα πόμολα, τὰ ξεχαρβαλωμένα ἀπὸ τὰ παιχνίδια μου καὶ μὲς στὸ σιντεφένιο εἰκονισματάκι τῆς Ἀναστάσεως, ποὺ μᾶς εἶχαν φέρει ἀπὸ τὸν Ἅγιον Τάφον.

Θυμοῦμαι τὸ ξύπνημα ἐκεῖνο τὸ ξαφνικὸ καὶ χαρούμενο. Ἕνα φῶς μαργαριταρένιο, τὸ φῶς τῆς χαραυγῆς, μ' ἐχαιρετοῦσε ἀπὸ τὸ παράθυρο τοῦ κήπου, μὲ τὰ κλειστὰ τζάμια καὶ τ' ἀνοιχτὰ παντζούρια. Κ' ἔνας θόρυβος, σὰν χαλασμὸς κόσμου —ὁ θόρυβος ποὺ μ' ἐξυπνοῦσε— ἀπὸ πιστολιὲς κι' ἀπὸ καμπάνες. Τὸ γειτονικό μας καμπαναριὸ τῆς Φανερωμένης ἐξεκούφαινε μὲ τὰ τρελλά του σημάσματα καὶ στὰ διαλείμματα ἀντηχοῦσεν ὁ γλυκὸς βόμβος τῶν μακρυσμένων καμπαναριῶν, τοῦ Ἁγ. Διονυσίου καὶ τῶν Ἁγ. Πάντων. Αὐτοὶ ἦσαν οἱ τρεῖς γίγαντες, οἱ μεγαλόστομοι καὶ ἁρμονικοί. Ἀλλὰ μαζί τους συναγωνίζονταν ἑκατὸν ἀκόμα νάνοι, τὰ μικρὰ καμπαναριά, μὲ τὶς δυὸ καμπάνες, ποὺ ἠχολογοῦσαν ἀκατάπαυστα. Κι' οἱ πιστολιές, ξηροὶ κρότοι μέσα στὴν αἰθέρια κωδωνοκρουσία, ἔπεφταν ἀτελείωτες, ἄλλες κοντινὲς στὴν πόλι, μαζὶ μὲ τοὺς κωμικοὺς κρότους ποὺ ἄφηναν τὰ κανάτια ποὺ τὰ ἔρριχναν οἱ γυναικοῦλες νὰ σπάσουν στὸ δρόμο —γιὰ τὸ καλὸ— καὶ μὲς στὰ ἀκόμη κωμικώτερα ξεφωνητὰ τῶν σκύλλων, ποὺ ἔτρεχαν καὶ οὔρλιαζαν τρομαγμένοι.

Πάνω στὸ σιδερένιο κρεβατάκι μου ἔβλεπα τὸ ὅραμα τὴν χαραυγή...

ΚΙ' ΕΓΩ θὰ ἐτρόμαζα πολὺ μέσα στὸ κρεββατάκι μου, ὅπου ἔφτανεν ἡ κοσμοχαλασιά, ἂν δὲν ἔβλεπα τοὺς δικοὺς μου ὁλόγυρα φαιδρούς καὶ γελαστούς.

—Ἔπεσε τὸ κομμάτι! Χριστὸς Ἀνέστη!... Δάγκασε γρήγορα ἕνα σίδερο! μοῦλεγαν.

Ἀλήθεια, τὸ ξεχνοῦσα. Στὴν παραζάλη τοῦ «Ἀνάστα ὁ Θεός», ἔπρεπε νὰ δαγκάσω, γιὰ τὸ καλό, ἕνα κομμάτι σίδερο. Ποῦ εἶναι; Δόστε μου! Ἐξεχνοῦσα ὅτι ὅλο τὸ κρεββάτι μου ἦταν σιδερένιο κι' ἐγύρευα ἄλλο... Τὶς περισσότερες φορές, ἡ καϋμένη ἡ μητέρα μου ἔτρεχε καὶ μοῦ ἔδινε τὰ κλειδιά της. Κι' ἐδάγκανα ἕνα κλειδὶ μὲ δύναμι ὀλεθρία γιὰ τὰ παιδικά